

doc. RNDr. Ján Buček, CSc.
Katedra humánnej geografie a demografie
Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského
Mlynská dolina, Ilkovičova 6
842 15 Bratislava

Oponentský posudok na habilitačnú prácu
PhDr. Daniela Klimovského, PhD.

**„Intermunicipal cooperation in Slovakia – The case
of regions with highly fragmented municipal structure“**

Z poverenia dekanky Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, doc. JUDr. PhDr. Lucie Mokrej, PhD. predkladám oponentský posudok na habilitačnú prácu dr. Daniela Klimovského, v študijnom odbore „3.1.8 teória politiky“.

Ako habilitačná práca bola predložená pôvodná monografia - *Intermunicipal cooperation in Slovakia – The Case of Regions with Highly Fragmented Municipal Structure* - ktorej jediným autorom je Dr. Klimovský. Monografia bola vydaná Faculty of Organization Studies v Novo mesto (Slovinsko). Má rozsah 204 strán (ISBN 978-961-93688-3-1) a vyšla v roku 2014 nákladom 250 kusov v anglickom jazyku. Pred vydaním prešla posúdením dvoma recenzentmi. Monografia je hlavným publikovaným výstupom výskumného projektu VEGA č. 1/0622/12 realizovaného v rokoch 2012-2014, v ktorom bol uchádzač o titul „docent“ hlavným riešiteľom.

Hlavnou témou habilitačnej práce je v slovenských podmienkach veľmi aktuálna problematika medziobecnej spolupráce. Reflektuje nutnosť zohľadniť podstatnú črtu slovenského sídelného a správneho systému, ktorou je veľký počet malých obcí a existujúce ťažkosti efektívnej verejnej správy v týchto obciach. Zameranie habilitačnej práce a súvisiaceho výskumu na túto tému treba vysoko oceniť, pretože sa jedná o pochopenie a hľadanie riešenia problému podstatne ovplyvňujúceho ďalší progres v samospráve na Slovensku. Práve medziobecná spolupráca je jednou z hlavných alternatív ako túto fragmentáciu na obecnej úrovni zvládnuť a zabezpečiť vyššiu efektívnosť fungovania obcí a pritom zachovať podstatu ich samosprávy. Táto alternatíva si zasluhuje veľkú pozornosť aj vďaka doterajšej neochote pristúpiť k iným možným alternatívam riešenia ako napr. integrácii obcí, či asymetrickej distribúcii kompetencií (viac kompetencií väčším, menej menším obciam).

Štruktúra habilitačnej práce je zvolená vhodne, zodpovedá cieľom práce, jednotlivé kapitoly sú rozsahom primerané. Okrem „Úvodu“ a „Záveru“, ju tvorí šesť kapitol. Autor najprv predstavuje prehľad viacerých možných teoretických prístupov k problematike verejnej správy v územiach s veľkým počtom obcí. Predstavuje možné alternatívy poskytovania verejných služieb a zabezpečovania verejnej správy, ich prednosti a nedostatky. Vhodne zvolené sú krajiny, v ktorých sa podrobnejšie študovali skúsenosti s medziobecnou spoluprácou. Ďalšie dve kapitoly sa zamerali už konkrétnejšie na vývoj obecnej samosprávy, jej štruktúru a regionálne disparity na Slovensku. Ďalšie tri kapitoly sú orientované na konkrétny výskum, pričom sú prezentované metodické východiská analýz, širší prehľad podmienok medziobecnej spolupráce na Slovensku a výsledky výskumu viacerých aspektov medziobecnej spolupráce, skúmanej na vybraných modelových územiach a rôznych formách spolupráce.

Metodicky sa práca opiera o štandardné a overené metódy a postupy riešenia. Je založená na výbornej orientácii v literatúre venovanej danej téme, pričom v bohatom zozname literatúry (str. 176-199) nachádzame prevažnú časť, ako slovenských, tak aj zahraničných autorov, ktorí s k nej zásadnejšie vyjadrili. Oceňujem pozornosť podobne zameranej literatúry z príbuzných odborov (ekonómia, sociológia, geografia, právo). Z metodických postupov sú silne zastúpené analýzy dokumentov, komparatívna analýza, popisná štatistika, prieskumy/dotazníky a prípadové štúdie. Podrobnejšie analýzy sa uskutočnili vo vhodne vybraných územiach, či adekvátne zvolených formách medziobecnej spolupráce. Práca solídne pracuje s právnym a historickým pozadím problematiky, jej geografický kontextom, i finančnými aspektmi. Celá práca je doplnená mnohými primerane výpovednými tabuľkami, grafmi, schémami a obrazovými prílohami charakteru máp (spolu autor uvádza 21 tabuliek a 40 obrázkov).

Výsledky a prínos práce by som zhrnul v nasledujúcich bodoch:

- Autorovi sa podarilo zhodnotiť teoretické aspekty medziobecnej spolupráce, ako aj skúsenosti viacerých krajín s rôznymi formami tejto spolupráce (Španielsko, Francúzsko, Švajčiarsko). Predstavil pomerne veľkú a inšpiratívnu variabilitu foriem a zamerania spoluprác.
- Prehľadne bol zhodnotený vývoj miestnej samosprávy na Slovensku, podľa jednotlivých fáz, vrátane súčasného stavu, so zameraním na hlavné zmeny a so zohľadnením témy habilitačnej práce.
- Zhodnotila sa štruktúra obcí podľa regiónov vychádzajúc z priemernej veľkosti obcí v kontexte regionálnych disparít na Slovensku. Autor upozornil na preliňanie sa existencie najmenej rozvinutých regiónov s oblasťami s najfragmentovanejšou štruktúrou obcí. Oceňujem z tohto vyplývajúce zameranie na skúmanie medziobecnej spolupráce v menej rozvinutých regiónoch, kde jej efekty sú ešte dôležitejšie ako v iných regiónoch.
- Za hodnotnú považujem kapitolu venovanú medziobecnej spolupráci na Slovensku. Autor prezentuje realistický obraz o rôznych formách medziobecnej spolupráce, vrátane dopadu jej podstaty ako dobrovoľnej spolupráce. Diskutuje o absencii politickej vôle k amalgamácii obcí, či účelovom využívaní vybraných foriem spolupráce (napr. prístup k fondom EÚ).
- Veľmi prínosnou a originálnou je kapitola 6 venovaná analýzám konkrétnych foriem medziobecnej spolupráce a kooperatívnym formám spolupráce vybraných skupín obcí. Za cennejšie časti kapitoly považujem tie venované jednotlivým prípadovým štúdiám. Prispievajú k hlbšiemu poznaniu konkrétnych podôb organizácie a problematiky financovania spolupráce. Časť venovaná malo-mierkovému prieskumu ponúka menšie možnosti generalizácie (obmedzená početnosť a heterogenita skúmanej vzorky – spoločne sa vyjadrujú reprezentanti spoločných obecných úradov, mikroregiónov, miestnych akčných skupín – na čo bolo autorom upozornené). Napriek tomuto obmedzeniu, prieskum tiež poukazuje na viaceré okolnosti a prax fungovania spoluprác (motivácia, prioritné aktivity spolupráce, vznik a pod.).

K práci si dovoľujem uviesť niekoľko nasledujúcich poznámok, bez zásadného vplyvu na celkové hodnotenie:

- Pri výbere krajín na analýzu ich skúseností mohol autor zvážiť aj niektorú z „tranzitívnych“, či susediacich krajín. Viaceré majú tiež vysoký počet obcí.

- Na zváženie je konkrétnejšia pozornosť kompetenciám obecnej samosprávy a ich špecifikám, vrátane vplyvu ich transferu na dynamiku medziobecnej spolupráce. Od nich sa odvíja potenciál, či motivácia k medziobecnej spolupráci.
- Autor nevenoval väčšiu pozornosť regionálnym združeniam obcí (prevažne vnímaným ako „subštruktúra“ ZMOS), ktorá má v niektorých rysoch tiež charakter medziobecnej spolupráce. Vidí autor v tejto forme združovania nejaké prepojenie napr. na mikroregióny, či MAS?
- Autor sa v analytických častiach venoval financovaniu spoločných obecných úradov. Menej precízne a explicitne bol vysvetlený a rozlišovaný princíp príspevkov od obcí (podľa počtu obyvateľov, počtu úkonov/rozhodnutí, počtu pracovníkov v školstve). Vie si autor predstaviť nejaké vhodné princípy pre príspevky od obcí vo väzbe na konkrétny účel spolupráce (zvažujúc spravodlivosť, solidaritu, stabilitu a udržateľnosť)?
- Aký je postoj autora k otázke povinného zaradenia obcí do spoločných stavebných úradov a vôbec k možnému „posunu“ od dobrovoľnej k nútenej spolupráci obcí vo vybraných kompetenciách.

Záverečné hodnotenie:

Autor v habilitačnej práci preukázal výborné znalosti problematiky verejnej správy (v jej rámci najmä miestnej samosprávy) a miestnej politiky. Je zorientovaný nielen v súčasnom stave, ale aj vývoji a širšom kontexte pôsobenia samosprávy obcí na Slovensku. Dokumentoval aj svoje schopnosti kvalitného výskumu v sledovanej téme, s využitím rôznych metodických postupov. Významne prispieva k poznaniu medziobecnej spolupráce na Slovensku.

Dovoľujem si uviesť, že uchádzač o titul docenta je v slovenskej, ako aj medzinárodnej odbornej komunite známou a rešpektovanou osobnosťou. Je autorom mnohých kvalitných vedeckých štúdií a svoje výsledky pravidelne prezentuje na popredných vedeckých fórach. Významne prispieva svojou aktívnou líderskou a organizátorskou prácou vo vedeckých a vzdelávacích projektoch k rozmachu štúdia ním sledovanej problematiky. Nezostáva však len vo sfére vedy, ale aktívne sa snaží pôsobiť svojimi odbornými názormi aj na sféru spoločensko-politickej praxe.

Konštatujem, že PhDr. Daniel Klimovský, PhD. predložil habilitačnú prácu, ktorá spĺňa odborné požiadavky kladené na habilitačné práce v zmysle zákona č.131/2002 Z.z. o vysokých školách (v platnom znení) a vnútorných predpisov Univerzity Komenského. Na základe uvedeného hodnotenia odporúčam prácu prijať a po úspešnej obhajobe vymenovať uchádzača za docenta v odbore „3.1.8 teória politiky“.

V Bratislave 30.7.2015

doc. RNDr. Ján Buček, CSc.